

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold. za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kraje. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petiti-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovski cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“. Opravištvu, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši.

V obnem zboru delniškega društva „Narodna tiskarna“ v Ljubljani 27. sept. 1874 l. je bilo skleneno, da se za poplačanje nezaloženega dolga, vzame posojilo od 15.000 gld., katero se bode obrestovalo po 6 % in se v 10 letih po amortizaciji nazaj plača, proti zastavi vseh strojev, črk in drugih premoženjskih delov delniškega društva „Narodna tiskarna“, ter da se v ta namen deloma dolžna pisma po 100 gld. izdajo, in se posojilo jemlje po potu subskripcije. Izvrševaje ta sklep vabi podpisani odbor s tem na subskripcijo s tem pristavkom, da se subskribirani zneski proti prejemu deležnega dolžnega pisma, najdalje do 31. decem. t. l. v blagajnico „Narodne tiskarne“ v Ljubljani vplačati imajo, pri kateri se tudi subskripcije za to posojilo sprejemajo.

V Ljubljani 28. sept. 1874.

Odbor „Narodne tiskarne“.

V Ljubljani 16. oktobra.

Glasilo klerikalnih, ali če rajše slišijo konservativnih ali „starih“ Slovencev v Ljubljani „Slovenec“ je prinesel 15. t. m. uvodni članek pod napisom: „Staro- in Mladoslovinci“, iz katerega članka ta-le stavek kot jedro njegovo ponatisnemo:

„Razen tega pomena ima pa omenjena (Zarnikova) interpelacija za nas še posebno važnost. Ker zadeva reči, ki hudo segajo v življenje našega naroda, zato so jo podpisali vsi poslanci, ki se štejejo k narodni stranki. Pri tej priliki se je pokazalo, da mej Staro- in Mladoslovinci nij nobenega razločka, ampak da vse

vodi le ena misel, kako bi namreč narodu koristili. To pa nam je ob enem dokaz, da sprava mej obema strankama nij tako nemogoča, kakor bi se dozdevalo. Največi razloček bil je doslej mej njima gledé verskih in šolskih postav.“

Moramo reči, da smo te besede v tem listu z zadostjenjem, da z veseljem brali. In to bode le oni razumel, ki ve, kako in kolikokrat je isto glasilo vse drugače, ravno nasprotno o naši narodno-liberalni stranki pisalo, odrekaje jej vse narodno poštenje itd. Ali zdaj nečemo rekriminacij delati, govorimo k stvari.

Da, gotovo, sprava, zdrava sloga mej obema strankama slovenskima nij nemogoča! In baš, ako se mej soboj prizna, da obe stranki vodi „misel narodu koristiti“ je najdena podloga te zdrave sloge.

Ljubezen do slovenstva, nevarnost, v kateri je naša narodnost, — to nas more pod eno zastavo zbrati.

Pogoji so jasni in samo ob sebi razumljivi: popolna svoboda prepričanja. Vsak Slovenec je lahko liberalen ali konservativen, indiferenten ali pobožen, samo da je pošteno naroden — to je „conditio sine qua non.“

Kdor je klerikalnega prepričanja, bodi mu prosto, s pismom in besedo za svoje ideje propagando delati. Ali naj ne zahteva, da se vsi po njem obrnemo, naj nas ne skuša vleči po sili v svoja nebesa, naj prizna, da je drugo, njegovemu protivno prepričanje tudi spoštovanja vredno, baš ker je prepričanje.

Resnica je v trditvi, da velika svetovna vprašanja klerikalstva in liberalstva ne bodo

rešili mali narodi. Ali dandenes je neizogibno, da se v konkretnih slučajih misleč človek mora obrniti na eno ali drugo stran. In da je ogromna večina posvetne inteligencije, odrasla mladina pa skoro vsa liberalna, to klerikalcem nij všeč, ali resnica je, in ostane če se tudi tajiti skuša.

Vprašanje klerikalstva in liberalstva bi potem nazaj odrinilo se in pri nas z dnevnega reda prešlo, ker bi ne bilo provokacij in mejsobnih osebnih sumničenj (kateri so največ, če ne same krive razpore).

Izključivo narodna zastava, slovensko domoljubje brez vmešanih drugih pojmov more nas zediniti. In izkustev menda imamo vsi dovolj iz dozdanjega, kako trebalo bi enotnega delovanja Slovencev proti protivniku, ki iz našega razpore za germanizacijo dobiček dela, mi pa svoje moči cepimo in v mejsobnem boji drobimo. Torej?

Deželni zbori.

Deželni zbor kranjski.

(X. seja 13. oktobra.) Poslanec dr. pl. Schrei poroča v imenu finančnega odseka o pogodbi, ki se ima napraviti me kranjsko deželo in finančnim ministerstvom o zadevah zemljiščne odveze.

V generalni debati govori dež. načelnik dvorni svetnik Widman in pravi, da vlada ne bode na noben način potrdila pogodbe take, kakor jo je napravil finančni odsek.

Baron Abfalttrn predlaga naj bi se priklada na užitinski davek, od 10% na 20% zvišala.

Za odborov predlog govore dr. Bleiweis, dr. Costa, za baron Abfalttrnov predlog

Listek.

Kantorčica.

Roman s pogorskega zakotja.

(Češko spisala Karlina Světlá; poslovenil Franjo Tomšič.)

(Dalje.)

„Vi ste me v poslednji dobi dostokrat povpraševali, zakaj se zdaj včasih društva ogibljem“, začne, ko je nastal v pogovoru mali prestanek; „ali uzroka res niste uganili?“

Vsi so z enim glasom vzkliknili, da nijso uganili, a da to vedo, da uzrok temu nijso bili razpore z njegovimi ljubici; — na to dolgo travajoči smeh.

„Bil sem pobit in potr“, priznaval je Otik.

Neizmerno začudenje je prišlo za temi besedami in vprašanj je kar deževalo, kedaj in kako je prišel do izgube? Jeli pogorel dvorec ali mu je pobegnili kak dolžnik?

Otik je nepotrpežljivo z glavo odkimal.

„Imel sem hujšo izgubo v mislih“, nadaljeval je, „nij mi šlo iz glave, da še dozdej nijsem nič storil, da, da še živim nijsem in da svoj čas lahkomišno tratim. Neprenohoma sem si moral praviti: „Kar si na svetu, cvelo je drevje pet in dvajsetkrat in pet in dvajsetkrat je urodilo sadje; kaj si počel ti, človeče, kje je sadje tvojih pet in dvajset let življenja?“

Razume se, da je nastal na to tožbo od vseh strani smeh. To bi pač ne bil nihče rekel, da mučijo Otika, tako malokoristne, smešne misli.

„Pač se vi nemate zakaj smijati; morda pride tudi nad vas v kratkem taka doba. Rajši z menoj premislite in svetovajte mi, kakor pravi prijatelj, kaj imam storiti, da se znebim te nezadovoljnosti? Če mi je zdaj tako tesno, kako mi bode, ko postopim dalje v življenji? To ne more tako ostati; moram si izbrati kak poklic ter se potru-

diti, da se morem na to kar sem, spominjati z veseljem in ponosom.“

Na te besede so začeli dajati prijatelji Otiku očividna znamenja nepotrpežljivosti. Nekateri so začeli brez vsega strahu glasno govoriti, kakor bi hoteli reči: „Mnogo je pil, ne vé kaj pravi.“

Ali Otik se nij dal motiti.

„Da moram nadomestiti, kar sem dozdej zamudil; sklenil sem, da se ne dam več osramotiti od rastline, katera se izvije, ako nij branjena po naključbi z oviro, po svojih močeh in lastnostih tako krasno in bogato, da gleda človek nanjo s veseljem in občudovanjem, kako vestno opravlja svojo nalogo. Prijatelji, mnogo sem premišljal v poslednji dobi; in prišel sem k neovrgljivemu izpoznanju, da pravi užitek življenja, pravo veselje nij družega nego to, če človek razvija pošteno svoje bogate zmožnosti na vse strani, na vse razmere in ako si je svest, da potolaži z njimi sebe in koristi drugim. Da, biti, v resnici biti, to je poklic in po-

Dežman, dr. pl. Savinschegg in vladni zastopnik dr. pl. Schöppel.

Seja preneha na skoraj eno uro, mej katero finančni odsek še enkrat pretresava predlog baron Abfaltrerna. Ko se seja začne pove poročevalec, da je finančni odsek sklenil ostati pri prvem sklepu. Glasuje po imenih o baron Abfaltrernem predlogu, kateri se z 18 proti 13 glasom zavrže.

Vladni zastopnik Widman odgovarja na interpelacijo dr. Poklukarja zaradi prodaje kart na postaji Rudolfove železnice v Ljubljani in pravi, da bode to stvar prav gorko pri ministerstvu priporočal.

Na interpelacijo dr. Coste in drugov zaradi gozdnih stvari občine Bistriške pa pravi, da bi se bila stvar uže davno rešila, ko bi se bile dotične stranke obrnile do deželne vlade.

Na interpelacijo grofa Barba v zadevah komisije reguliranje davkov in pravi, da je vlada zmirom za to stvar imela veliko pozornost, torej posebno po vspešnem delovanju udov deželne komisije, katere je deželni zbor izvolil, in ki so kaj vspešno in neumorno v prid dežele delovali, nij se treba bati, da bi se reguliranje davkov v smislu deželi neugodnem vršilo.

Baron Apfaltrern želi, da se o interpelaciji začne debata. On odločno protestira proti v interpelaciji udom deželne komisije za uravnanje predbacivane izraze, kakor da bi bili z prijaznosti do vlade na nekorist dežele delali, ali pa njih posel z lenobe ali pa nevednosti slabo opravljali. On pravi, da je storil zmirom svojo dolžnost in polaga svoj mandat, kot ud te komisije. Dr. Razlag govori v istem smislu. On popisuje, kako so nekateri gospodje ljudstvo slepili s protestom, ki so jih za denar občinam delali proti tarifom deželne komisije, ki so za Kranjsko ugodni. To so vse pouzročili neki časopisi, ki so vendar uredovani od dveh deželnih poslancev, ki pa sta ljudstvo hujskala, naj proti tarifom protestira, kar je ljudstvo stalo mnogo, mnogo novcev, in nij imelo nobene koristi. Govornik na dalje pove koliko so udje deželne komisije delali. 21 dni zaporedoma od jutra do večera so pregledovali več centov aktov, da so prišli do tega tarifa, a dr. Costa, ki precej zraven urada stanuje, nij niti enkrat prišel pogledat. Torej ne pozna

ni enega akta cenitve. Govornik pravi na dalje, da ima čisto vest, da nij deželna komisija zauzemala nobenega fiskalnega stališča. Pajkova spomenica nema nobenega pomena in nobene važneje vrednosti. Tudi on svoj mandat odloži.

Poslanec Kotnik pravi, da je tudi on podpisal interpelacijo, a nij hotel nobenega razžaliti in tudi položil zato svoj mandat kot ud te komisije.

Dr. Bleiweis in dr. Costa govorita proti dr. Razlagu in skušata interpelacijo zagovarjati. Dr. Bleiweis prav breztaktno in nepotrebno še „Slovenski Narod“ sumniči.

Dr. Zarnik takoj protestira proti izreku dr. Bleiweisa in konstatira, da je naš list organ narodno-liberalne stranke in nič družega. Dr. Bleiweis svoje sumničenje nazaj vzame, češ, da nij tako mislil, kakor je dr. Zarnik razumel.

Dr. Razlagu očita dr. Bleiweis da, zmirom fraze govori, na kar dr. Razlag zopet konstatira, da nihče v kranjskem deželnem zboru nij še nakopičil toliko fraz ko baš dr. Bleiweis.

Poslanec Kozler pravi, da je tudi on kot bivši ud komisije podpisal Barbovo interpelacijo, da pa nij hotel nobenega razžaliti. Potem ko je še dr. Bleiweis rekel, da ako se bode vravnava davkov slabo izvršila, leži vse na ramah dr. Razlagovih, je debata v tej stvari končana.

Dr. Poklukar interpeluje vlado zaradi enega na neki gorenjski pošti odprtega in uradno zapečatenega pisma.

Politični razgled.

Notranje dežele

V Ljubljani 16. oktobra.

V cesarjevem zopetnem potovanju na Češko, namreč na lov k aristokratskemu društvu v Pardubice, vidijo nekateri listi nove dokaze, da utegne prememba vladnega sistema priti. V septembru je deloval na cesarja z lepim sprejemom češki narod, v novembru bode češko plemstvo. Tako se boji „N. Wiener Tagbl.“ Da bi ta bojazen le opravičena izkazala se.

Mladočehi so proglasili imena svojih kandidatov. Le tam kjer bi mogli vsled dveh čeških kandidatov zmagati Nemci, nijso nobenega kandidata postavili.

Koroški deželni zbor se je oglasil za loško železnico. Bil je 14. oktobra sklenen.

Dalmatinski zbor je sklenen potem ko so Italijani tako demonstrativno iz njega izostajali, da nij zadnje dneve niti sklepati mogel.

Ogerski „P.L.“ poroča, da namerava ogerska vlada svoj državni zbor aprila meseca razpustiti in nove volitve razpisati. Zdanji zbor naj bi le še nove davkovske postave in proračun votiral.

Vnanje države.

Ruski veliki knez Konstantin je Pariz zapustil. Pruski listi pravijo, da za to, ker ga je car telegrafično poklical za kazni, da je v gledališči demonstriral proti Nemcem in za Elsas-Lotaringce.

Iz Španskega se poroča o novih pobitjah Karlistov. Mesti Durango in Guernica sta se izrekli proti don Karlosu. Iz Madrida se poroča, da je garnizona v Amposki odbila dva karlistična napadaja.

Iz Berlina se dalje o Arnimovem zaporu in njegovi zadevi poroča, da je uradni „Reichsanzeiger“ izjavo predsednika mestne sodnije, ki pravi, da je samo od državnega pravdnika dobil ukaz Arnima po preiskavi zapreti, ministerstvo se v to nij mešalo.

Nemški cesar ne pojde v Italijo, pravijo da na svet zdravnikov ne, ali morda je temu krivo tudi ker se Italijani zopet močno na francosko stran obračajo, odkar so videli, da jim le to neče narodne edinosti razbiti.

Dopisi.

Iz Trsta 14. okt. [Izv. dop.] Pretečeni teden je bilo kakor ste uže omenili, zopet burno v tržaškem deželnem zboru. Hermet je zdaj razvijal prav zvito svojo pokvečeno „volilno reformo“, nekoliko predelano, ali stvarno isto kakor je bila ondan. Naredili bi se namreč trije volilni razredi, kateri bi v dva okraja ločeni, vsak volilni razred voli 18 poslancev in sicer prvi 17 iz mesta, 1 iz okolice, drugi 16 iz mesta in 2 iz okolice, in tretji pa 15 iz mesta in 3 iz okolice. — Nadlišek govori proti tej presukani volilni postavi in je navel nasledke, kateri bi nastali, če se postava sprejme.

Tudi Naber goj se odločno precej proti temu novemu predlogu izreče, ker ne vidi v novem predlogu nikakoršne pomirljive premembe, kakor se je bilo sklenilo, da se bo napravilo. Nova sprememba je za okolico le navidezna koncesija, s katero se bo oko-

men vsega življenja na svetu, da sveta samega.“

„Dovolj, Otik, dovolj; varuj ljubček svoja pljuča!“

„Ti si bolan, revež, bledeš uže; te li hočemo v posteljo spraviti?“

„Kakšen hudič te je obsedel? Ti blastaš, ravno kakor bi hotel še enkrat pesnik postati? Le te sramote, bratec, nam nikar ne stori; pusti to ljudem, ki imajo manj denarja in menj duha nego ti.“

Take besede so se razlegale pri mizi več ali menj občutljive in jezne.

„Morda vendar nijsi naenkrat postal čestitčen,“ reče eden iz onih prijateljev, ki sta ga v gori obiskala, „in nečeš ustanoviti društvo skesanih bratov iz mokrega četrtja, ker nam tako pridiguješ?“

„Da, to je“, pridene drugi; „gre mu res za društvo zmernosti. Zdravnik mu je svetoval, naj ne pije nobenega vina, če ne se mu zgosti kri in on neče, da bi ga v skušnjave pripravili; zato nas pregovarja,

da bi si vzeli zgled na rastline, ter sesali v se namesto vinske kapljice, nebeško roso.“

„Ali vsaj do konca me poslušajte“, prosi doktor; „mislim dobro ne le z soboj, nego tudi z vami.“

„Začel si se pokoriti ter veruješ, da pride dan plačila, kjer bode prisojena šiba nepridnim dečkom in pridnim kos marcipana?“

„Tega posmeha ne zaslužim! Na plačilo tako malo mslim in verujem kakor vi. Ponačljam, da ker uže enkrat živim, hočem res živeti; moje in vaše dozdanje življenje — nij družega nego životarstvo, človeku z duhom nadanemu nepristojno.“

„Ljubi bralec,“ odzove se zopet prvi govornik, a ne več šaljivo, nego srdito; „ako hočeš res delati moralnostnega učitelja mej nami, bog ve iz kacega uzroka: tedaj pomni, da ima vsak najprej pred svojim pragom pometati, predno skrbi za sosedovega. Pač smešno bi bilo, ko bi baš ti hotel biti naš opominjevalatelj v dobi, ker počenjaš,

kakor še nij nobeden iz nas počenjal! Za malo tednov si odbil očitno dve nevesti, a nikakor dve pokotne ljubici, pa zakaj? Le ker se ti je tako ljubilo. Tega ti pa nikakor ne očitam; jaz te na to le opominjam in zraven se zmenim le mimogrede o tvoji zapuosti v nekovo šiviljo, ki ima morda več uzroka se nad možko premenljivostjo pritoževati, nego te dve napihneni Pražanki, ki nijsti vedeli, kako človeka pogledati, ker imata njuna očeta hišo. Obema iz srca privoščim, da si jih izplačal in imam te rad zato, ali — z pridigami nam milostljivo prizanesi, slišiš?“

Kaj je mogel Otik odgovoriti, kako se zagovarjati? Vse, vse, kar mu je očital, bila je resnica, največja pa je bila resnica, da nij bila njegova roka dovolj čista, ka bi bil pokazal zvezdo resnice, kakor je Enefa želela: „Vidite voditeljico in rešiteljico vašo, pojdite za menoj, pokažem vam pot do nje.“ —

Otik nij mogel dočakati, da bi prija-

lica v past privabila, a gotovo je, da se v praktični izpeljavi po novi postavi ne bi moglo 6 poslancev iz okolice več skupaj spraviti, kakor po sedanjem statutu. To meri naravnost okolične volilce ob zadnjo pravico pripraviti, namreč izbirati si svoje poslance iz okolice.

Dr. Franelich se čudi, da okoličanje niso zadovoljni s to koncesijo, hvali „pot pomirjenja“, katerega je napravila laška stranka, in več enacihi hinavskih fraz, katere imajo protivniki slovenstva zmirom v zobeh, kadar nas bi radi dušili.

Dr. Wittman pojasni nazore predgovornikov in pravi, da je on sam za to glasoval, da bi se na potu sprave volilni red izvršil, A on obžaluje, pa se nij nič vspeha doseglo, ker so vse ponudbe od stranke Hermetove okoličanom neugodne in protivne.

Po tej novi prenapredbi bi okoličanski volilci z mestnimi v taki manjšini bili, da bi komaj na 50 mestnih volilcev trije ali štirje okoličani prišli, tako je razvidno, da bi okoličani komaj tri zastopnike v zbor poslali in še te le z hudo borbo pri volitvi. Kar pa se tiče volitve državnega poslanca, ne bi mogli zmagati, ker bi glasovali s tretjim razredom mestnih volilcev in bi v primeri z 2000 okoličani bile 5400 meščanov nasproti. Slovenci tržaške okolice bi bili potlej brez zastopnika v državnem zboru. (In samo to bi Lah radi.) Poudarja nadalje, da če se mesto zmiraj na svoje historične pravice sklicuje, zakaj bi se okoličanje ne, ker je mesto in okolica ena in ista komuna. Ne vidim nobene potrebe zakaj da bi se volilni red prenaprediti moral, če nij iz drugih tajnih vzrokov na dnevni red prišel. On predlaga, da naj vse ostane kakor je dosedaj bilo.

Tudi bar. Pascotini in Burgstaler se izrazita v istem smislu. Luzzatto zagrižen nasprotnik, isto kar je bil Kromer prej v kranjskem zboru, reče da mu je žal, da se je deželni odbor v kako pogajanje spuščal z okoličani, ker se je uže to naprej vedelo po zadnji obravnavi, da okoličani nečejo nobenega kompromisa znati, in so zato, da se obdrži stari volilni red. Zdi se mu „nepravično“, da se opozicija v tej stvari ne uda. Dr. Wittman se postavi močato za opozicijske zastopnike.

G. Nabergoj nadalje izreka prepričanje, da ako bi bilo nasprotni stranki res kaj ležeče na spravi z opozicijsko stranko, bi bila nasprotna italijanska stranka gotovo potrebne korake napravila. Ker pa so jo vodili drugi nazori, opustila je popolnoma pravi pot, pot pravičnosti. Potem je bila debata končana. Pri glasovanju je bil torej ta novi „volilni red“ z 30. glasovi proti 12. sprejet. Glasovali so proti, okoličani in še 6 družih pravičnih Lahov, kateri vendar res pravi liberalizem poznajo, (ne kakor Hermet: meni nič, tebi nič. Od vlade pričakujemo za gotovo da te „postave“ ne potrdi, ker sicer smo Slovenci na milost in nemilost italijanizmom prodani.

Domače stvari.

— (Deželni zbor kranjski) je imel predvčeranjem viharo sejo, ko se je zopet govorilo o tem, kako vlada Slovence hoče ponemčevati. Strasten, kakor skoraj še nikoli, je bil renegat Dežman, edgovarjal mu je ostro dr. Zarnik. Poročilo prinesemo.

— (Ljubljanski „Sokol“) razpošilja svojim udom vabilo k izletu v Zagreb v nedeljo zjutraj. Poziv pravi na koncu: „udeležujte se v dostojnem številu slavnosti toliko važne za duševni napredek Jugoslovanstva.“

— (Iz Gorice) se nam piše, da tudi od tam gresta dva Slovenca jutri v Zagreb.

— (Iz Dunaja) se nam piše 14. t. m. V današnji izvedeni seji akademičnega društva „Slovenija“ se je sklenilo, da se pošljeta dva zastopnika tukajšnjih Slovencev k otvorenju zagrebskega vseučilišča. Denar je za slovensko študentstvo drag na Dunaji in vendar je vsak navzočnih rad podaril svoj donesek v ta namen, čia je lep — lepši še glede denarstvenih zadev naše mladine — živela!

— (Ptujška gornja realna gimnazija.) Prošnja Ptujčanov za dopolnjenje nižje realne gimnazije, se je po predlogu naučnega odbora izročila dež. odboru, da skuša vlado k stroškom za to pripraviti. „Gosp.“

— (V Zagorji) za Savo bode ljubljanski škof 25. t. m. posvečeval novo veliko farno cerkev, in drugi dan, 26. t. m. delil zakrament sv. birme.

— (V Beli cerkvi na Dolenjskem) so te dni praznovali 800letnico ustanovitve farne cerkve.

— (Program dobrodelnega koncerta), katerega napravi čitalnica v Rojane dne 18. t. m., kakor uže v 129. številki tega lista naznanjeno v prid po strelji ponesrečenemu posestniku Ježefu Hrovatinu vulgo Kogelju iz Občine je: 1. Hajdrih: „Mladini“ možki zbor; poje združeni zbor rojanskih, tržaških, proseških in skedenjskih pevcev. 2. Hajdrih: „Ciganka“ samospev, poje gospa A. Trček. 3. Vašak: „Slovan“ možki zbor rojanskih pevcev. 4. Jenko: „Slovo“ pesen za bariton, poje g. A. Hajdrih. 5. Witt: „Solza“ poje četverspev tržaških pevcev. 6. Fleischmann: „Nezvesti“ samospev, poje gospodična A. Casagrande. 7. Hajdrih: „Slava Slovincem“ poje združeni zbor, kakor gori. Začetek točno ob 6. uri zvečer. Vstopnina 40 kr. za osobo. — Večji darovi se z hvaležnostjo sprejmo.

— (Iz Gorice) se nam piše: Ministerški ukaz gledé učiteljskih poskusenj, o čemer sem vam sporočal v svojem zadnjem dopisu iz Gorice, zljajšali so s tem, da so dovolili preskušnjo delati tudi onim kandidatom, kateri so si pridobili tudi nekaj prakse na kakej javnej ljudski šoli, akopram niso mature naredili. In to je tudi prav.

— (Požar.) V Podbrezji so pogorele pretečeni pondeljek 3 hiše. Dečki so se s klinčki igrali in v drveh oziroma v butarah, katere so bile tikoma lesene hiše, ogenj napravili in tako so bile v kratkem času tri poslopja v ognju. Hvalevredno posebno se je obnašal pri gasenju ognja učitelj g. Černivec, šel je v hišo po dečka, ki je notri vpil; a ko je nesoč dečka ven prišel, palo je goreče bruno nanj in ga opeklo na obrazu in po rokah jako zelo.

— (Trgatev) po slovenskih goricah na Štajerskem, se je ta teden pričela. Pričelek bo blizo četrtno tega dal, kar se redoma prideluje. Po nekaterih krajih, koder je toča dvakrat bila, je tudi trgategv tako slaba, da se ostala kapljica ne meri po vedrik, ampak po bokalih. Dobrota bo sploh srednje mere. „G.“

— (Št. Jakobska slovenska posojilnica v Rožu na Koroškem.) Na nedeljo 27. septembra t. l. poklicala je

telji odšli, in ko je bil končno sam, si je zopet zakril oči z rokami, ter položil glavo na mizo in po dolgem premišljevanji bolestno vskliknil: „Ne, to z nami ne pojde; ne le da si ne puste od mene nič reči, tudi mi ne dovolijo, da bi se premenil. Zdaj bodo še le, ko vedo, kaj se v meni godi, storili kar bode v njihovi moči, da bi me z mojega pöta spravili; nobenega pomočka, nobenega truda ne bodo varovali, da bi ostal še dalje, njihova zlata ptica, katero so tako pridno skubili. Kaj je početi? Kaj nij druge pomoči, nego da bi gnul tukaj z njimi, v tem njihovem blatu, ter kradel do smrti bogu zlati čas? Je-li res bogastvo kletev, kakor jih mnogo pravi? Mora biti človek ubog, da more biti delaven, priden, koristen, kakor Enefa? Ah, zakaj nijsem ostal pri svoji dobri materi! Bil bi delil z njo njene skrbi, njena dela, bil bi kakor ona svetovalec in prijatelj svojih sosedov in zdaj bi gotovo z večjim veseljem gledal v minolost. Študiral sem, da bi iz sebe kaj storil, domnevaje si,

da biti doktorjem je res nekaj biti, pa kako drago sem plačal to zabrado! O, mati prav si imela; materni tvoj nagib ti je pravil, da se mi ne bode prilegal dušljivi, skaženi meščanski zrak, da bom v njemu zbolel, kar se je tudi zgodilo. Pa kaj tožim, kakor bi bilo uže vse izgubljeno in se jaz k tebi ne mogel vrniti!“

Otik je poskočil s plamenečimi očmi, s povzdignjenimi rokami ter ostal tako v zamaknenosti, kakor bi čakal od zgoraj pomigljaja.

„Da, k njej se vrnem in tukaj vse zapustim. Tam se ozdravim, tam najdem kar iščem, tam se premeni, moja duša!“ dejal je begaje po sobi kakor dete. „Tukaj bi do smrti nič iz mene ne bilo, kakor iz drevesa, ki je bil pod tuje podnebje, tam hira, da pogine.“

Vrnem se v svoje hribe, kamor me je narava postavila, kjer me je morda imeti hotela, da bi postal eden onih varovalcev svetih mej našega naroda. Postavim se jim

na čelo, podučim jih o njenih nalogah; kar počno zdaj iz navade, bodo počeli iz domoljuba; ah, je uže najdena zaželena naloga življenja! Odpusti, Enefa, ne bodem to, kar si hotela; ne morem biti rešitelj svojega ljudstva. Precenila si moje nadanosti, mojo moč — ali zato pa postanem najzvestejši njegov služabnik. Ko bodeš zvedela in slišala v tem, da nij v okolici skrbnejšega gospodarja, boljšega sina, udanejšega občana, odkritosrčnejšega zagovornika vdov in sirot, iskrenejšega širitelja omike, veselejšega prijatelja ubožstva od Mrakotovega Otika: morda pa vendar zaideš v svojo podstrešno čimnato in tam, kjer visijo zraven betlehema one tri podobe, katere je dal enkrat tvoj prednik izmalati v tolažbo vsem grešnikom in v dokaz, da bode vsem, ki se spokore, odpuščeno — in pogledaje na podobo, ki predstavlja Petra, svojega gospoda in mojstra izdajočega, — morda odpustiš tudi meni, izdajalcu in lažnjivcu!“

(Dalje prih.)

Št. Jakobska posojilnica v Rožu svoje ude k občenemu zboru, da jim je razložila delovanje in denarno stanje v pretečenem društvenem letu, ki se je končalo z mesecem avgustom, in da se je nov odbor izvolil. Zbrala se je bila več ko polovica vseh udov, ki so pazljivo poslušali, kako je posojilnica v pretečenem letu napredovala in koliko zamorejo združene moči. Iz poročila tajnikovega so izvedeli, da šteje posojilnica že nad 200 udov, ki imajo pri njej že nad 30.000 gld. obrestonosno naloženega kapitala. Na menjice, katerih se je v prvem in v drugem letu bilo naredilo nad 700, bilo je izposojenih okoli 40.000 gld., na hiše in zemljišča 11.600 in proti zastavi 703 gld. Izposojila so se bila dozdaj če vsa redno in o pravem času vernivala, da nobenega dolžnika ni bilo še treba klicati pred sodnijo. Kako važna in koristna, da je posojilnica za kmečke okoliščine, pokazalo se je o vigredi tekočega leta. Slaba lanska letina je vse naše posetnike prisilila, da so si morali o vigredi za živež in setev žito kupovati. Kaj bi počeli, ko bi lastnega denarnega zavoda ne imeli? Marsikateri kmet bi moral daleč okoli po svetu pomoči iskati. Posojilnica je pomagala, kjer je le mogla in si tako pridobila od dne do dne več prijateljev. Lastnega premoženja ali matice ima posojilnica okoli 900 gld. Kupila si je letos dobro Vertheimsko kaso za 175 gld., da si žujo svoj imetek in listine proti vsem tu mogočim nevarščinam dobro zavaruje. Po obširnem tajnikovem poročilu o denarnem stanju dal je predsednik glasovati in sklepati. Za vložine se je odločila dividenda 6%, za menjice ostane tudi zanaprej 8% obresti. Za uboge šolarje v Št. Jakobski fari se je darovalo 20 gld. Volil se je potem nov odbor. Večina starih odborikov je ostala. Izvoljeni so gg.: M. Hribernik za predsednika, kaplan J. Knaflič za tajnika, J. Šuster p. d. Maček za denarničarja, J. Janežič za preglednika, potem J. Serajnik p. d. Žofran, Gr. Janežič p. d. Lucman, P. Stiker p. d. Tomaž, L. Torkar p. d. Kovač in J. Futer p. d. Šerbicelj za odbornike. — Da se odbornikom stroški, ki so pri zborih neizogibljivi, vsaj nekaj povernejo in za malo obškodovanje obilnega truda in skrbi dovolilo se je vsakemu odborniku, ki pomaga v nedeljo pri uradovanju, po 40 kr., in štirim odbornikom, ki knjige vodijo, zapisujejo in kaso varujejo po 80 kr. Konečno se je izreklo odbornikom za dosedanje uspešno delovanje hvala in trikrat slava.

— (Kmetski „copernik“.) Prijatelj iz ljubljanske okolice nam pošilja originalen kmetski manuskript, kako „vedeži“ mej narodom sleparijo. Tako-le zagovarja na pr. strup: „Stoj Stoj Stoj, Siuna, Skalla Skalla na Skalli, gor, gor, gor, Spi Spi, Svet Svet Svet Shempas, Shempas Shempas pridi k nam Sama Mati Boshje napamozh tom kershenim bermosenim zhloveku kir je on o on otega podsemiskiga zhervitzhka popaden de na bo Satem zhervitzher Sarbet ne bobel. † † † Amen Amen Amen.“ — Prisad: „Ti prisat jest te Saratim per shiem Bogu imenu ti prisat ti nemash tem zkloweku nizh Skodwat jest ti ozhem imash prezh pabegent, Stoj Skala na Skalli, Stoj Sveti Shempa, k nemu je pershla Sama Mati Boshje k nemu pershu Angel Patriarh pamagej tem kershenim človeku k nemu je pershla Sveta Marjet deti

Izdatelj in za uredništvo odgovoren: Maks Armič.

Strup imash Saterjdn bitti in tudi ti prisat imash Saterjen bitti skusi tekozhe Voda, Skusi Shegen Swete Matere Boshje, skusi Shegen Swetiga Shempa, Skusi Angel Patriarha Skusi Shempasa, Skusi Shegen imenn Boga Ozheta † jen Sina † jen Svetiga Duha † sdej se moli en ozhenash jen zhesena Maria nazhast Shalostni Mater Boshji, nazhast Sveti Marjeti na zhast Svetim Shempasu. — Savret: „Ti uret jeste odwormem ti imash prezh pabegent de nabosh tem kershenim zhloweku wizh Škoowou jest ti ozhem imash prezh pobegent denabosh terpu koker je Jesus Teku zhesen most pa je padu pa si je soj Shelotzhag presunu Sama Mati Boshje Shalostna bla Silnu Shalostna ti uret imash Saterjen bitti, Skusi tekozhe Voda, Skusi Shegen Matere Boshje, skusi Shegen Swetiga Valentina ikushi Angel Patriarha, Skusi Shegen Swetiga Shempasa Skusi Shegen imenu Boga Ozheta † jen Sina † jen Svetiga Duha † — Sa Metlej: „Ti Metlej jest te Saratim pershiem Bogu imenu tega Metlaje, ti Se imash po tushit al si ti natkosha al pa pot kosha imash tam pobegent ker so sgonjen petelen nashli peit jen tudi ti metlej imash jen strup jen prisad Saterjen bitti skusi tekozhe Vode skusi Shegen S Matere Boshje skusi Shegen Swete Marjete skusi Shegen Angel Patriarha skusi Shempasa skusi Shegen imenu Boga ozheta † jen Sina † jen Svetiga Duha. Mater Boshji S. Valentinu S. Shempasu S. Marjeti“.

Deželno gledališče nemško.

Denes 17. oktobra 1874:

Lucrecia Borgia,
Oper in 3 Akten von Donizetti.

Umrlj v Ljubljani

od 13. do 15. okt.:

Anton Motik, kajzarjev otrok, 4 l. na vnetici grla. Marija Novakova, 55 l., na mrtudu. M. Čerk, 62 l. na oslabenji. J. Stegnar, 40 l., na oslabenji. J. Müller, 6 l., vnetji grla. Ant. Hinkova, 70 l. na pljučnici. M. B. Fricova, nuna, 38 l. na jetiki.

Tujci.

14. oktobra:

Evropa: Contini iz Dunaja. — bar. Lateroht iz Celovca.

Pri Slonu: Urih iz Celja. — Polak iz Gradca. — Schleiner iz Kočevja. — Gabrih, Braun iz Trsta. — Soffer iz Brna. — Polak iz Maribora. — Wastag iz Gorice.

Pri Matci: Favarger iz Stutgarta. — Ješenak iz Bleda. — Jugovic iz Kranja. — Reiniger z gospo iz Dunaja.

Pri Zamoreci: Jaklič iz Dunaja. — Černovic iz Siska.

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka
in brez stroškov po izvrstni

Revalescière du Barry

v Londonu.

28 let uže je nij boleznj, ki bi jo ne bila ozdravila ta prijetna zdravilna hrana, pri odraslih in otrocih brez medicijn in stroškov; zdravi vse bolezni v želodecu, na živcih, dalje prsne, i na jetrah; žleze i naduho, bolečine v ledvicah, jetiko, kašelj, neprebavljenje, zapirje, prehlajenje, nespanje, slabosti, zlato žilo, vodenico, mrzlico, vrtoglavje, silenje krvi v glavo, šumenje v ušesih, slabosti in blevanje pri nosečih, otožnost, diabet, trganje, shujšanje, bledičico in prehlajenje; posebno se priporoča za dojenice in je bolj, nego dojiljino mleko. — Izkaz iz mej 80.000 spričeval zdravih, brez vsake medicine, mej njimi spričevala profesorja Dr. Wurzerja, g. F. V. Beneka, pravega profesorja medicine na vseučilišču v Mariboru, zdravilnega svetnika Dr. Angelsteina, Dr. Shorelanda, Dr. Campbella, prof. Dr. Dédé, Dr. Uré, grofinje Castle Stuart, Markize de Brehan a mnogo drugih imenitnih oseb, se razpošiljava na posebno zahtevanje zastoj.

Kratki izkaz iz 80.000 spričevalov.

Spričevalo zdravilnega svetnika Dr. Wurzerja,

Bonn, 10. jul. 1852.

Revalescière Du Barry v mnogih slučajih nagradi vsa zdravila. Posebno koristna je pri dristi in grži, dalje pri sesalnih in obistnih boleznih, a t. d.

pri kamnju, pri prisadljivem a bolehnem draženju v sealni cevi, zaprtji, pri bolehnem bodenju v obistih in mehurji, trganje v mehurji i. t. d. — Najbolje in in neprecenljivo sredstvo ne samo pri vratnih in prsnih boleznih, ampak tudi pri pljučnici in sušenju v grlu. (L. S.) Rud. Wurzer, zdravilni svetovalec in člen mnogo učenih družtev.

Winchester, Angleško, 3. decembra 1842.

Vaša izvrstna Revalescière je ozdravila večletne i nevarnostne prikazni, trebušnih bolezni, zaprtja, bolne čutnice in vodenico. Prepričan sem se sam gledé vašega zdravila, ter vas toplo vsakemu priporočam.

James Shoreland, ranocelnik, 96. polka.

Izkušnja tajnega sanitetnega svetovalca gosp.

Dr. Angelsteina.

Berolin, 6. maja 1856.

Ponavljaje izrekam gledé Revalescière du Barry vsestransko, najbolj spričevalo.

Dr. Angelstein, tajni sanit. svetovalec.

Spričevalo št. 76.921.

Obergimpenn, (Badensko), 22. aprila 1872.

Moj patient, ki je uže bolehal 8 tednov za strašnimi bolečinami vnetic jeter, ter ničesar použiti nij mogel, je vsled rabe Vaše Revalescière du Barry popolnoma zdrav.

Viljem Burkart, ranocelnik.

Montona, Istra.

Učinki Revalescière du Barry so izvrstni.

Ferd. Clausberger, c. kr. okr. zdravnik.

St. 80.416. Gosp. F. V. Beneka, pravi profesor medicine na vseučilišču v Mariboru (Nemčija), piše v „Berliner Klinische Wochenschrift“ od 8. aprila 1872 to le: „Nikdar ne zabim, da je ozdravila enega mojih otrok le takozvana „Revalenta Arabica“ (Revalescière). Dete je v 4. mesecu vedno več in več hujšalo, ter vedno bljuvalo, kar vsa zdravila nijso bila v stanu odpraviti; toda Revalescière ga je ozdravila popolnoma v 6 tednih.

St. 64.210. Markizo de Brehan, boleha je sedem let, na nespanji, treslici na vseh udih, shujšanji in hipohondriji.

St. 79.810. Gospo vdovo Klemmovo, Düsseldorf, na dolgoletnem bolehanji glave in davljenji.

St. 75.877. Flor. Köllerja, c. kr. vojašk. oskrbnika, Veliki Varaždin, na pljučenem kašlju in bolehanji dušnika, omotici i tišanji v prsih.

St. 75.970. Gospoda Gabriela Tešnerja, slušatelja višje javne trgovinske akademije dunajske, na skoro breznačejni prsni bolečini in pretresu čutnic.

St. 65.715. Gospodični de Montlouis na neprebavljenji, nespanji in hujšanji.

St. 75.928. Barona Sigm. 10letne hramote na rokah in nogah i. t. d.

Revalescière je 4krat tečnejša, nego meso, ter se pri odraslih in otrocih prilabri 50krat več na ceni, gledé hrane.

V plebatih pušicah po pol funta 1 gold. 50 kr., 1 funt 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 funtov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold., — Revalescière-Biscuiten v pušicah 4 2 gold. 50 kr. in 4 gold. 50 kr. — Revalescière-Chocolatée v prahu in v ploščicah za 12 tas 1 gold. 50 kr., 24 tas 2 gold. 50 kr., 48 tas 4 gold. 50 kr., v prahu za 120 tas 10 gold., za 288 tas 20 gold., — za 576 tas 36 gold. — Prodaje: Barry du Barry & Comp. na Dunaji, Wallfischgasse št. 8, v Ljubljani Ed. Mahr, v Gradcu bratje Oberanzmeyer, v Innsbruku Diechtl & Frank, v Celovcu P. Birnbacher, v Lenu Ludvig Müller, v Mariboru St. Koletnik & M. Morić, v Meranu J. B. Stockhausen, kakor v vseh mestih pri dobrih lekarnjah in specerijskih trgovcih; tudi razpošilja dunajska hiša na vse kraje po poštah nakaznicah ali povzjetji.

Dunajska borza 16. oktobra.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	69 gld.	75	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	73	80	„
1860 drž. posojilo	107	50	„
Akcije narodne banke	980	—	„
Kreditne akcije	241	25	„
London	109	95	„
Napol.	8	84 1/2	„
C. k. cekini	—	—	„
Srebro	104	—	„

Zobni zdravnik

Dr. Tanzer,

docent zdravništva za zobé na c. k. univerzi v Gradcu,

je prišel v Ljubljano, ter biva pri „Slonu“ št. 51 in 52, II. nadstropje, in zdravi specialno vsaki den (razen nedelje) od 8. zjutraj do 5. ura zvečer.

Ostane pa tu le do konca oktobra t. l.

Zaradi brezbolestnih operacij je treba v ta namen nekaj časa k pripravljanji.

Najvišje potrjena zdravilna voda zoper ustno gnjilobo, Pulcherin-zobna pasta in zobni prašek se dobiva tu, dalje pri g. Biršicu in Ed. Mahr.

Gosp. Josip Gécelj na Dunaji.

Eno rekomandirano in eno navadno pismo leži za Vas „poste restante“ na mestni glavni pošti (Hauptpostamt, Stadt, Poste restante — Bureau). Blagovolite se zanje oglasiti in odgovoriti. (295—2)

J. A.

Lastnina in ask „Narodne tiskarne“.